

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Plzni rozhodl v hlavním líčení, konaném dne 20. října 2022 v senátě složeném z předsedy Mgr. Tomáše Boučka a přísedících Evy Bažantové a Vojtěcha Soukupa,

takto:

Obžalovaná

[příjmení] [příjmení],

[datum narození] v [obec], toho času na rodičovské dovolené, k trvalému pobytu přihlášená na adrese [adresa], zdržující se na adrese [adresa],

je vinna

že

poté, co si dne 9. května 2021 v místě tehdejšího pobytu v domě na adrese [adresa], okres [okres], její nezletilá dcera [příjmení] [příjmení], [datum narození], přesně nezjištěným způsobem přivodila pronikající (perforační) poranění pravého oka s výhřezem duhovky, dne 10. května 2021 navštívila s nezletilou oční ambulanci v [obec], odkud byla ošetřující lékařkou s nezletilou odeslána na specializované pracoviště Oční kliniku Fakultní nemocnice [obec] s upozorněním, že poraněné oko bude potřeba operovat a poskytnutí léčebného zákroku je urgentní, aby nezletilá nepřišla o oko, když k dopravě na specializované pracoviště v [obec] jí byl vystaven poukaz na použití sanitního vozidla, poučení ošetřující oční lékařky ale nerespektovala a k ošetření na Oční kliniku Fakultní nemocnice [obec] nezletilou [jméno] [příjmení] nedopravila, ošetření poraněného oka nezletilé dcery nezajistila ani jiným způsobem a až dne 11. srpna 2021 s nezletilou vyhledala lékařské ošetření na Oční ambulanci [příjmení] nemocnice a.s. v [obec], ošetřujícím lékařům, aby zakryla zanedbání péče o zdraví nezletilé dcery, uvedla nepravdivý údaj o tom, že k poranění oka nezletilé došlo předchozího dne, poté jí bylo ošetřujícími lékaři vysvětleno, že postižení oka nezletilé je vážné a je nezbytné podrobit se lékařskému zákroku na Oční klinice Fakultní nemocnice [obec], současně jí bylo vyjednáno okamžité přijetí na tomto specializovaném pracovišti, ani v tomto případě se

poučení lékařů nepodrobila a nezletilou dceru na specializované pracoviště nedovezla; k ošetření pravého oka nezletilé [jméno] [příjmení] na specializovaném pracovišti Oční klinice Fakultní nemocnice [obec] došlo až dne 13. srpna 2021 po zásahu Policie České republiky, při tomto ošetření bylo zjištěno, že poškození pravého oka nezletilé je nevratné a neřešitelné, obviněná tedy nekonala v souladu s povinností pečovat o zdraví nezletilé dcery, uloženou jí jako zákonnému zástupci nezletilé zákonem, a v důsledku nezajištění specializované lékařské pomoci pro nezletilou [jméno] [příjmení] způsobila, že při neléčeném pronikajícím (perforačním) poranění oka došlo u nezletilé ke vzniku rohovkové jizvy s neovaskularizací pravého oka, poúrazovému šedému zákalu pravého oka, poúrazovému úplnému odchlípení sítnice pravého oka a úplné slepotě pravého oka, což je stav konzervativně ani operačně již neřešitelný, přičemž v případě včasné léčby ihned po vzniku poranění by bylo oko zachováno a byla by zachována i zraková ostrost oka,

tedy

jinému úmyslně způsobila těžkou újmu na zdraví a čin spáchala na dítěti mladším patnácti let

čímž spáchala

zločin těžkého ublížení na zdraví dle § 145 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, a

odsuzuje se

podle § 145 odst. 2 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání šesti (6) let.

Podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku se pro výkon tohoto trestu zařazuje do věznic s ostrahou.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu je obžalovaná povinna zaplatit poškozené [příjmení] zdravotní pojišťovně České republiky se sídlem [obec], [anonymizováno] [datum] na náhradu škody částku 7 186,00 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15% od 7. září 2022 do zaplacení.

Podle § 229 odst. 1 trestního řádu se poškozená [příjmení] [příjmení], [datum narození], bytem [adresa].

Odůvodnění:

1. Z důkazů, provedených v hlavním líčení, byl zjištěn shora uvedený skutkový stav.
2. Obžalovaná vypovídala až v hlavním líčení a svou vinu zcela popřela. Na svou obhajobu uvedla několik argumentů, proč opakovaně nedopravila poškozenou do Fakultní nemocnice v [obec]. Podle její obhajoby se jednalo o zkrat, v té době jí to dobře nemyslelo, byla po dvou interrupcích a po covidu. To bylo v květnu. Odmítla sanitku, protože nerozuměla tomu, co jí lékařky říkaly. V podstatě stejný důvod uvedla i na otázku, proč nejela do nemocnice v srpnu. Na druhé straně připustila, že si byla vědoma, že se zdravotní stav poškozené bude zhoršovat. To, že do nemocnice poškozenou nedopraví, bylo její rozhodnutí. [příjmení] [příjmení] nemocnice jí vezl švagr [jméno] [příjmení], do [obec] jí ale odvézt nemohl, neboť musel do zaměstnání. Říkala i doma, že potřebuje odvézt do [obec], ale nikdo neměl automobil. Obvolávala i kamarády, ale nikdo jí nepomohl. To, že neměla odvoz, byl hlavní důvod toho, že nejela do [obec].
3. Již na tomto místě lze konstatovat, aniž by soud konfrontoval obhajobu obžalované s ostatními důkazy, že její výpověď je jasně účelová a obžalovaná se snaží velmi neobratně vyvinout z trestné činnosti. Především je třeba zdůraznit, že obžalovaná během své krátké výpovědi před soudem uvádí několik zcela nesourodých a vzájemně nesouvisejících důvodů, proč nechala poškozenou bez adekvátní lékařské péče. Aniž by soud musel disponovat odbornými medicínskými znalostmi, troufne si konstatovat, že dříve prodělané interrupce a Covid-19 (pokud by se nejednalo o aktuálně probíhající onemocnění či následky po těžkém průběhu, což obžalovaná nezmiňuje) nemohli mít žádný vliv na myšlení obžalované a chápání jednoduchých pokynů ošetřujících lékařů. Koneckonců, k tomu se dostatečně vyjádřily lékařky a sestry, které se podílely na vyšetření

poškozené (viz níže). Pokud byla obžalovaná opakovaně schopna dospět k závěru, že zranění poškozené je vážné a rozhodla se navštívit lékaře v [obec] a v [obec], pak nelze uvěřit tomu, že by se její vnímání ve stejnou dobu změnilo tak, jak ona prezentuje.

4. Soud nemůže přijmout ani argument obžalované, že neměla reálnou možnost se dostat do Fakultní nemocnice v [obec]. Již 10. května v oční ordinaci v [obec] jí byl nabídnut ten nejjednodušší způsob dopravy do [obec], a to převozovou sanitkou. To však obžalovaná zcela bezdůvodně odmítla. Pak se ovšem nemůže hájit tím, že se jí následně nepodařilo sehnat odvoz. Obžalovaná však měla i jinou, zcela jednoduchou možnost. Totiž využít běžnou hromadnou dopravu. Poškozená nebyla v takovém zdravotním stavu, že by cestu vlakem či autobusem nemohla absolvovat. To samozřejmě platí i pro cestu z [obec] do [obec]. Jak z [obec], tak z [obec] jezdí množství spojů do [obec].

5. Z výše uvedených důvodů soud nepovažuje za podstatné se obsírněji zabývat situací v rodině obžalované. A proto byl i zamítnut návrh na výslech svědka [příjmení]. Není totiž vůbec podstatné, zda tento svědek reálně mohl či nemohl, chtěl či nechtěl dopravit obžalovanou do nemocnice.

6. Vina obžalované byla pak prokázána mnoha dalšími důkazy.

7. Svědkyně [příjmení] [příjmení] uvedla, že je oční lékařkou v [obec], tam má ordinaci na adrese [adresa]. Obžalovanou neznala, poprvé ji viděla dne 10. května 2021 u sebe v ordinaci. To ví proto, že se nyní podívala do svého diáře. Měla ten den ordinaci hodiny a ona přišla k ní do ordinace s malým dítětem, říkala, že je to dcera. Když se ptala, co se stalo, všimla si na té malé, že má divné oko, už v čekárně si všimla, že holčička má, „divné“ oko, tak si je z čekárny vytáhla, dala jim přednost před ostatními. Maminky se pak v ordinaci ptala, co se stalo, co mají za potíže. Maminka řekla, že si dcera den předtím kreslila se sestřenicí a pak že začala plakat a když k ní přišla, tak teď už si to přesně nepamatuje, maminka buď řekla, že si všimla, že má dcera něco s okem nebo malá jí měla říct, že jí bolí oko. Ona se na malou nejprve orientačně koukla u očního mikroskopu, malá spolupracovala, neplakala. Tam si všimla, že oko je relativně klidné, nějaké dráždění tam bylo, že jde pravděpodobně o perforační poranění rohovky s prolapsem duhovky, to znamená, že do rány se vtačovala duhovka. Pak vyzkoušela vidění holčičky, to ještě spolupracovala, vyšetření spočívá v zakrytí oka a dotyčný má ukazovat, „E háky“, které jsou různě orientované. Holčičce nejprve zakryla poraněné oko a měla koukat zdravým okem. To spolupracovala, ale nechápala, co po ní chce. Jen se smála. Při výměně očí si zdravé oko nechtěla nechat zakrýt. I když ji přesvědčily, stále se snažila zdravým okem, „podkukovat“. Z toho důvodu nemá v dokumentaci konkrétní hodnotu vidění. Bylo ale poznat, že pravé oko vidělo nesrovnatelně hůře než oko zdravé. Pak se holčičku snažila dovyšetřit podrobněji u mikroskopu, ale to už začala poplákávat a nechtěla se už nechat. Vzhledem k tomu, že již věděla, že bude zapotřebí operace a vyšetření ve Fakultní nemocnici v [obec], nechtěla dítě dále traumatizovat a od vyšetření upustila.

8. Matce vysvětlila, že holčička má pravděpodobně vypíchlé oko a řekla, že bude třeba minimálně jedna operace, že je posílá k vyšetření a hospitalizaci do Fakultní nemocnice [obec], na oční kliniku. Zeptala se, jestli jsou u ní autem, matka řekla, že ne, tak nabídla sanitku, kdy sestra okamžitě sanitku vypsala, tedy příkaz k transportu z jejich domu, protože si musely vzít věci k hospitalizaci. Paní jí uvedla adresu v [obec], z hlavy si adresu přesně nevybaví, ale protože ví, že na té adrese [příjmení] bydlí, má tam i jiné pacienty, tak proto jí to ani nepřekvapilo. Sestřička začala hledat telefon, že rovnou sanitku zavolá a že to s nimi domluví, ale maminka pak začala říkat, že se ještě domluví, teď už neví, jestli říkala s dědečkem, tchánem, byl to nějaký rodinný příslušník mužského rodu. Tak se nakonec domluvíly, že jí vydala ten příkaz k transportu sanitkou a telefonní číslo na sanitní službu. Opakovaně mamince říkala, že se jedná o závažné zranění, a i maminka říkala, že nechce, aby malá přišla o oko. Mamince říkala, že pokud je to tak, jak si myslí, tedy že se jedná o vypíchnuté oko, že malá bude minimálně hospitalizovaná týden, kdy ona může být hospitalizovaná s ní a že bude provedena minimálně jedna operace v celkové narkóze, ale že samozřejmě neví, co se zjistí při dalším vyšetření a operaci. Zároveň i před matkou telefonovala na oční kliniku, kde se domluvíla

s lékařkou a sestrou na dětské oční ambulanci, že jim posílá dítě s pravděpodobnou perforací a že neví, jestli stihnou dorazit do běžné ambulance nebo až do služby, ať tedy vyrozumí službu konajícího lékaře a operujícího lékaře. Tohle bylo někdy před polednem, takže předpokládala, že by mohly stihnout ještě ambulanci. Ale než přijede sanitka, tak se nikdy neví, proto pro ni bylo i lepší, pokud by je tam odvezl rodinný příslušník, že by to bylo rychlejší, přesto ale příkaz na sanitku a telefonní kontakt dostaly, protože matka nevěděla, jestli jí bude moct někdo odvézt. S tím se rozloučily.

9. K večeru jí z kliniky volala služba konající lékařka, jestli tedy maminka s dcerou dorazí. Ona říkala, že jim psala i sanitku a že by dorazit měly, ale to že už bylo kolem poledne. Druhý den do nemocnice volala ona, aby zjistila, jak to dopadlo. Tam se dozvěděla, že dítě stále nedorazilo. Pak už neví přesně, jak to bylo časově, je to již dlouho, ale ještě několikrát s kolegy o dítěti mluvila, ať už telefonicky nebo osobně, když sloužila v nemocnici. Matka s dítětem se na oční kliniku nedostavila. Dnes už neví přesně a ani na to nemá důkaz, ale asi za týden nebo dva sama telefonovala na telefonní číslo, které na sebe nechala paní [příjmení] jako kontakt, ale nedovolala se, s nikým nemluvila. Oční klinika v [obec] je největší specializované pracoviště v kraji, operace tohoto typu provádí v kraji jako jediná. O případu, kdy holčička na kliniku nedorazila, se mluvilo na hlášení lékařů, takže si myslí, že o tomto případě byla informovaná i primárka z [příjmení] nemocnice, protože její syn na klinice FN [obec] pracuje. K tomu by se ale musela vyjádřit ona. Jí volal syn primárky [příjmení] nemocnice pan [příjmení] [příjmení], který jí popsal případ holčičky, kterou vyšetřila jeho matka a ptal se, jestli to nemůže být dítě, které k nim posílala. Když řekla, že s největší pravděpodobností ano, tak jí řekl, že matka s dítětem dorazila do [obec] na oční oddělení a říkala, že dítě má čerstvý úraz oka, a že to ale vypadalo jako úraz starší. Později, když opět sloužila na Oční klinice FN [obec], tak se dozvěděla, že holčička nakonec byla v nemocnici za doprovodu policie. K dotazu, jakým způsobem zjišťuje identitu osob, které jí v ordinaci navštíví, uvedla, že noví pacienti odevzdávají kartičku pojišťovny, tam se opíše rodné číslo, eventuálně jméno a příjmení a pak už se sestra doptává na adresu a telefonní číslo. A pokud je pacientem dítě a přivede ho dospělá osoba, tak se ptá i na vztah dítěte a doprovodu. Ale je to jen, co ten dotyčný řekne, neověřuje se to. K dotazu, jaká adresa se u ní eviduje, uvedla, že od zavedení e-receptů trvalá, občas, ale to je jen výjimečně, i adresa korespondenční. Jak přesně to bylo u [anonymizováno], k tomu by se vyjádřila její sestřička.

10. K dotazu, jak se řeší případ, že se pacient nezdržuje na adrese trvalého bydliště a je zapotřebí mu vydat příkaz na sanitku, uvedla, že vždy se píše adresa, odkud se bude dopravovat. Takže pokud nebydlí na adrese trvalého bydliště, napíše se adresa, kde se fakticky zdržuje, tedy adresa, kterou jim pacient uvede, že z toho místa pojedje. S tím problémy nejsou. K dotazu, zda jí obžalovaná sdělila, na jaké adrese se fakticky s dcerou zdržuje, uvedla, že se nevyptávaly, když přišla do [obec]. Ona [anonymizováno] adresu uvedla, uvedla, že malá holčička je sestřenicí její pacientky, která bydlí v [obec]. Když se ptala, jestli jsou u ní autem, aby mohly odjet do [obec] na kliniku, tak uvedla, že ne. Z toho předpokládala, že se zdržují v [obec]. K dotazu, zda věděla, že se v té době měly zdržovat v [obec], uvedla, že ne, to nevěděla. V [obec] oční lékař také je, dříve tam působila.

11. K dotazu, zda byla matka dostatečně poučena o tom, jak závažné zranění její dcera utrpěla, uvedla, že jí řekla, že dcera může přijít o oko, že je nutná hospitalizace a operace. I to nazvala, aby to matka pochopila, že má malá, „vypíchlé“ oko. Ale mluvila, že pravděpodobně, protože neměla podrobnější vyšetření. Myslí, že matku dostatečně poučila, sama jí matka řekla, že nechce, aby malá přišla o oko. Myslí si, že to pochopila. K dotazu, zda uváděla dobu, do kdy je třeba se na kliniku dostavit, uvedla, že řekla, „co nejdřív“, navíc maminka byla u toho, když telefonovala na kliniku, že přijedou dnes. Proti tomu maminka neprotestovala, tvářila se starostlivě.

12. V hlavním líčení svědkyně na výpovědi setrvala a znovu zopakovala, že z chování obžalované bylo patrné, že celou situaci pochopila. Vedli spolu rozhovor o závažnosti zranění a způsobu řešení. Obžalovaná vyjádřila obavy o zdraví poškozené.

13. Obdobně situaci popsala i svědkyně [příjmení], zdravotní sestra. Jediné, v čem se lišila od svědkyně [příjmení], byla otázka možnosti vypsání poukazu na sanitku na jiné než trvalé bydliště. Svědkyně totiž na rozdíl od MUDr. [příjmení] uvedla, že do něj lze vyplnit pouze trvalé bydliště. To ale podle názoru soudu není podstatné. Jednak obžalovaná měla možnost uvést, že nebydlí aktuálně v [obec] a obě svědkyně by jí jistě pomohly a poradily, jednak jí bylo nabídnuto, že sanitku zajistí právě lékařka, resp. sestra. Obžalovaná by pak nemusela řešit, na jaké bydliště je vystaven poukaz. V neposlední řadě je třeba zdůraznit, že překážkou odvozu do [obec] nebyl nakonec nepoužitelný poukaz na sanitku, ale rozhodnutí samotné obžalované.

14. Svědkyně [příjmení] [příjmení] vypověděla, že to byla středa, půlka srpna 2021. Šla na ambulanci a byl tam pan doktor, který jí řekl, že je tam maminka s holčičkou, která se píchla do oka. Pan doktor odešel a ona si je vzala do ambulance. Byla tam s ní zdravotní sestra [příjmení]. Později ještě přišla paní primářka MUDr. [příjmení]. Do ordinace s holčičkou přišla matka. Maminka se prokazovala kartičkou pojištěnce sestřičce. Jí se nepředstavovala. Matka řekla, že si její dcera den předtím odpoledne kolem půl páté, páté hodiny hrála s kamarády a že se u toho píchla pastelkou do oka. Ptala se matky, jestli to viděla, ona řekla, že ano, že maličká chvíli brečela, pak přestala a dál si hrála. Večer šla normálně spát, ráno se probudila a že jí to očičko bolí. Když se na malou podívala, tak viděla, že má jedno oko, už neví, jestli pravé nebo levé do strany. Ptala se, jestli to tak má pořád a maminka jí řekla, že takto se malá probudila, že měla oko zarudlé a do strany. Tvrdila, že předtím to tak neměla. Pak si vzala malou na šterbinovou lampu na vyšetření. Když se jí snažila vyšetřit, tak se malá bránila, brečela. Nenechala si na oko sáhnout, ani do něj posvítit, hned oko zavřela a ucukávala. Něco v oku zahlédla a nezdálo se jí, že by to byl úraz z předchozího dne. Tak se matky opakovaně ptala, jestli se to stalo včera, jestli ten úraz viděla. Matka trvala na tom, že úraz viděla, že to bylo předchozího dne, že byla také v místnosti. V této době přišla na ambulanci paní primářka, která se malou také pokusila vyšetřit, taky se jí nezdálo, že by to byl úraz z předchozího dne. Taky se matky vyptávala, jak se to stalo, jestli to viděla, matka jí řekla, na rozdíl od ní, že úraz neviděla, že jenom slyšela, jak malá chvíli brečela a pak byla až do večera klidná a až druhý den jí to oko bolelo. Paní primářka se vyptávala, jestli chodí s malou na pravidelné dětské prohlídky, jestli to oko bylo již v minulosti v pořádku, jestli předtím nešilhala. Vysvětlila matce, že se jedná o vážný úraz, kdy by to chtělo dovyšetření v [obec], že by měla jet hned do [obec] do Fakultní nemocnice na oční, že tam zavolají. Vzhledem k tomu, že se malá bránila, že by to chtělo dovyšetření v celkové anestezii. Matka souhlasila a říkala, že má s sebou sbalenou tašku na hospitalizaci. Ptaly se matky, jestli má zajištěný odvoz nebo mají zařídit sanitku. Matka říkala, že venku na ni čeká příbuzný, buď bratranec nebo strýc, tím si není jistá. Za přítomnosti matky volala na Oční kliniku do Fakultní nemocnice [obec], vzal to MUDr. [jméno] [příjmení], kterému řekla, že tam mají malou holčičku, že by to mohla být perforace rohovky, že matka tvrdí, že to mělo být včera, ale jí a paní primářce se zdá, že by to mělo být staršího data, a protože se malá brání, tak by to chtělo dovyšetřit v celkové anestezii, což u nich urgentně nedělají, a proto jí pošlou k nim. Sepsaly pro paní lékařskou zprávu, daly jí ji do ruky a odeslaly do [obec]. Řekly jí adresu a myslí, že i patro – desáté a že tam má s malou ihned odjet. Tím to pro ně ten den skončilo.

15. Druhý den ten případ s paní primářkou řešily na ranní vizitě, zajímalo je, jak to dopadlo. U nich pracují dva lékaři z fakultní nemocnice, tak paní primářka některému z nich volala, jak to dopadlo. Zjistila, že tam maminka s dcerou nedorazily. Večer jí paní primářka psala, že ve fakultce zjistili, že podobný případ už měli, že jim volala jiná paní doktorka, že tam má dorazit holčička se stejným úrazem, ale že to bylo už dva měsíce předtím, a že taky nedorazila. Usoudily, že to bude asi ta samá holčička a další den paní primářka zavolala na policii a vše nahlásila.

16. K dotazu, zda byla matka poučena o možných následcích zranění, uvedla, že byla poučena, že do [obec] musí hned, aby se očko pokusili zachránit, aby se předešlo tomu, že by došlo k poškození i druhého oka. Existuje tzv. sympatická oftalmie, což je, že pokud dojde k poškození jednoho oka, tak tělo začne vytvářet protilátky i proti tomu druhému oku a může přijít i o vidění na druhém oku. O tomto byla matka poučena, říkala, že si taky myslí, že je to vážný, proto i zabalila tašku, protože

si myslela, že budou hospitalizované. K dotazu, zda byla nezletilá nějakým způsobem ošetřena, uvedla, že ano, na místě jí byla do oka nakapána antibiotika a byla jí dána antibiotická mastička. S sebou jim nic dáno nebylo, protože byl předpoklad, že do hodiny budou v [obec] a tam si to už budou řešit sami.

17. K dotazu, zda jí bylo známo, že by s poraněním byly již u jiného lékaře, uvedla, že ne, opakovaně tvrdila, že se úraz stal včera a že hned druhý den jely za nimi. Tohle v systému nevidí, zda již byly u jiného lékaře, vidí jen, pokud navštívily nějakého lékaře v rámci [příjmení] nemocnice, to pak i zůstávají v systému. K dotazu, zda bylo z komunikace s matkou patrné, že matka pochopila závažnost situace a případně pokud byly při vyšetření použity odborné lékařské výrazy, zda je pochopila, uvedla, že se snaží s pacienty mluvit bez použití odborných termínů, aby to pochopili. Vzhledem k tomu, že matka měla s sebou zabalenou tašku, jak tvrdila, tak myslely, že chápe, že je to vážné. Říkaly jí, že musí do [obec], že je to pravdu vážné, že čím je to vážnější, tak se musí do [obec], i před ní s [anonymizováno] telefonovaly. Na závěr měla prostor, kdy se ptají, jestli všechno chápe, jestli se chce na něco zeptat. Ona z toho pochopila, že matka všechno pochopila.

18. Tuto výpověď potvrdila i svědkyně [příjmení] [příjmení], zejména pokud jde o stanovení diagnózy a dalšího léčebného postupu. I ona potvrdila, že obžalované vše vysvětlili srozumitelně, za použití neobdobných výrazů. Zdůraznila také, že jediným možným řešením zdravotního stavu poškozené byla operace a odborná nemocniční péče. Takové zranění není možné léčit v domácích podmínkách.

19. Jejich výpovědi pak potvrdila i svědkyně [příjmení].

20. Výpovědi svědkyň jsou dobře ilustrovány jednotlivými lékařskými zprávami.

21. Ze zprávy, vystavené dne 10. května 2021 oční lékařkou MUDr. [jméno] [příjmení] vyplývá, že, „Oko pravé smíš. injekce, rohovka s v.s. perf. ránou s prolapsem iris, zornice vytažená“. Není znám úrazový mechanismus. Vypsána sanita z bydliště do FN oční [anonymizováno]. Matce byla podána informace o zdravotním stavu a o možnostech a rizicích terapie.

22. Ze zprávy ze dne 11. srpna 2021, vystavené očním oddělením [příjmení] nemocnice, a.s. plyne, že dne 11. srpna 2021 v 10:35 hodin bylo provedeno vyšetření nezletilé [jméno] [příjmení]. Subjektivně matkou bylo sděleno, že včera okolo půl páté se nejspíš píchla do pravého oka tužkou, chvíli brečela, poté bez obtíží, matka uvedla, že od narození má nezletilá obě oči stejné, nešilhala. Vyšetření pravého oka: „incerta, vyšetření levého oka 5/5 obrázky, palpačně NOT pro nespolepráci nelze. Objektivně: pravý bulbus stočen nasálně, pohyb pravého oka omezen vpravo, pohyblivost do krajních poloh pro nespolepráci nelze jistě. Pravé oko – víčka s měkkým edémem, spojivky injekce ++/+++ , v horní temporální části chemóza (= edém a zánětlivé prosáknutí spojivky), rohovka s jizvou s vaskularizací hlubokou i povrchovou při centru nasálně, PK změlčená, zornice decentrovaná k č. 3, duhovka zavzatá do rohovkové jizvy – nelze vyloučit staršího data, sekluze zornice (=, srostlá zornice“), intumescentní katarakta (= pokročilé stadium šedého zákalu), dále nelze. Závěr: t.č. nález na pravém bulbu se zdá spíše staršího data, nelze vyloučit perforaci rohovky.,, Prosím o další dovyšetření na vyšším pracovišti ve FN [obec]. Pro nocompliance (= neochotu spolupracovat, nevyhovění, nedodržení např. léčebného režimu), ev. dovyšetření v CA (= celková anestezie)“. FN [obec] [anonymizováno] vchod F 10. patro. Lékařská zpráva signována MUDr. [jméno] [příjmení], prim. MUDr. [příjmení].

23. Dále měl soud k dispozici záznam, zpracovaný oční ambulancí [příjmení] nemocnice a.s. dne 13. srpna 2021 v 08:12 hodin. V záznamu je uvedeno, že byla kontaktovaná Policie ČR ... oznámen trestný čin zanedbání péče dítěte.... při vyšetření dne 11. 8. zjištěn těžký úraz OP (pravého oka), opakovaně matka tvrdila, že úraz se stal 10. 8., svědci [příjmení] [příjmení], sestra [anonymizováno] matka okamžitě poučena o nutnosti odvézt dítě do FN [obec] telef. kontaktována FN [obec], MUDr. [anonymizováno] matka odvoz do FN má.. odveze ji tam ihned bratranec, ukázala i sbalenou tašku s věcmi na hospitalizaci 2. den kontaktována FN [obec] MUDr. K. [příjmení], zda

dítě dorazilo... oznámeno, že nepřijeli a zjištěno, že úraz oka pravého se stal již květen 2021 a vyšetřena MUDr. K. [příjmení] [jméno], která též odesílá dítě do FN [obec] s urgentním vyšetřením ... matka dítě nepřivezla!! Po těchto zjištěných informacích kontaktována Policie ČR s důvodným podezřením zanedbání péče. V záznamu jsou uvedena jména MUDr. [jméno] [příjmení], MUDr. [příjmení] [jméno] a s . [příjmení] [jméno].

24. Další lékařská zpráva byla vystavená dne 25. srpna 2021 Oční klinikou Fakultní nemocnice [obec]. Ze zprávy plyne, že byla vyšetřena dívka po úrazu pravého bulbu tužkou. Matka udává, že se úraz stal přibližně měsíc zpět, přesně neví. Dnes přichází na domluvené vyšetření., Vízus PO: amauroza, světlocit negativní, NT hypotonie palpačně. LO 0,8 nat. Objektivně: PO: mírná smíšená inj., bulbus v konv. postavení, pohyblivost volná všemi směry, mírný otok víček, pseudoptóza, v horním temp. kv. jemná chemoza, na rohovce jizva s vaskularizací hlubokou i povrchovou nazálně a směrem do centra, PK vymizelá, duhovka se vyklenuje do PK, adherence k roh. ráně, zornice velmi úzká až nepatrná, čočka nelze posoudit (při minulém vyšetření traumatická katarakta), dále nelze diferencovat“. Provedena fotodokumentace., Sono B scan: totální amoce sítnice v celém zadním pólu, susp. jizevnaté a PVR změny“. Závěr: stav po pronikajícím poranění rohovky PO (= pravého oka) v anamnéze. Rohovková jizva s neovaskularizací, v.s. pouřazový šedý zákal, pouřazové odchlípení sítnice PO amauroza, PO – t.č. konzervativně ani operačně neřešitelný stav. Vzhledem k postupně předpokládané atrofizaci a,, ftýze“ pravého bulbu vzhledem k možnému rozvinutí komplikací typu bolestivosti pravého oka doporučeny kontroly na ambulanci, ev. případně alespoň u očního lékaře v místě bydliště.

25. Svědek [příjmení] vypověděl, že někdy k jaru 2021 si otec poškozené [jméno] [příjmení] opravoval počítač a měl na stole klávesnici a byly tam malé nůžky. Poškozená chtěla vyndávat nůžkami písmenka na klávesnici, píchala do toho a ono jí to ujelo a píchla si nůžky do oka. Byly to malé špičaté nůžky na nehty. [příjmení] u toho tedy nebyl, ale [jméno] přišel k němu dolů a řekl mu to. Hned v tu chvíli. To bylo někdy po obědě. On šel hned nahoru k nim do bytu a koukal na [jméno] oko, viděl takové bílé, jak jí to teklo v očičku, jako by bělmo, nebo co jí to teklo. Říkal jim, aby s ní hned šli k doktoru, že může oslepnout. Říkal to [jméno], [obec] ale byla taky u toho. Ta zrovna skládala, myslí, prádlo do postýlky. [obec] koukala a čekala, jak se [jméno] vyjádří. Vtom tam přišla [anonymizováno] máma a ta vlastně řekla, že to bude dobrý, že jí, jako malé dá mastičku do oka.

26. Pak prošly asi 3 nebo 4 dny a on si všiml, že [anonymizováno] jako oko tmavne. Tak znovu [jméno] a [jméno] posílal k doktoru, všechny, co tam seděly, byla tam i máma [jméno], nabízel, že je k doktoru odveze. [jméno] a jeho máma to odmítli. [obec] řekla [jméno], aby šli, ale ona na taková rozhodnutí tam byla jakoby nic. Nikdo jí neposlouchal. Jen co jí řekli, to musela dělat, nic jiného. Pak uběhly asi 3 týdny nebo měsíc, tak té malé zkusil zakrýt zdravé očičko a ptal se jí, jestli vidí a ona mu řekla, že ne. Pak asi po měsíci šli k doktoru, asi jeli někam na pohotovost, a pak tam přijela policie. Jak přišli od toho doktora, tak druhý den, že to asi paní doktorka nahlásila, ale to neví. Začalo se to vyšetřovat, oni řekli na policii, že se píchla tužkou do oka, že takto řekli. Nechce lhát, ale asi tam seděl [jméno], [jméno], [anonymizováno] máma, [obec], bavili se, že z toho asi bude problém, a že na pohotovosti řekli, že se píchla pastelkou do oka. Kdo to říkal, to neví. Začal jim nadávat, že kdyby ho poslechli, když je chtěl odvézt, tak by se to nestalo. Pak se tam začali bavit, že musí zaplatit [obec] advokáta, že musí [anonymizováno] říct, že [jméno] u toho nebyl, že byl v práci, že malá, když si kreslila, byla v pokoji, a přitom si píchla pastelku do oka. Takto ale nebylo, píchla si nůžky. [jméno] ale do práce nikam nechodil, sem tam šel na brigádu do zahradnictví, když potřebovali výpomoc. Bylo to do zahradnictví [právník osoba] [anonymizováno]. Pak se to řešilo na policii, všichni chodili na výslechy, pak se tam o tom bavili, že [obec] hrozí 7 až 13 let nebo neví, ale že strach mít nemusí, že zaplatí toho advokáta a že [jméno] je tam jako svědek. Kvůli tomu, že se taky vrátí zpátky do [obec], že tam mají známou sociální pracovníci. Protože paní [příjmení], která to měla tady na starosti, že ta do toho furt vrtá.

27. V hlavním líčení svědek znovu potvrdil, že obžalovaná měla v rodině svého partnera jakési podřízené postavení.

28. Výpověď svědka [příjmení] je důležitá zejména proto, že ilustruje postoj obžalované, potažmo dalších členů rodiny ke zranění poškozené. Je jasné, že obžalovaná si byla vědoma jeho závažnosti, ale na naléhání partnera a jeho matky návštěvu lékaře odložila. Na druhé straně nutno konstatovat, že se k ní nakonec rozhodla a nic jí nezabránilo, aby opakovaně lékaře navštívila. Nelze tedy přijmout argument obhajoby, že obžalovaná byla v pozici, kdy by nemohla nic udělat bez svolení jiných členů rodiny.

29. Svědek se také zmiňuje o mechanismu vzniku poranění oka poškozené. Jeho verze je odlišná od verze obžalované a svědek to také podrobně vysvětluje. Zde je ale třeba zdůraznit, že mechanismus vzniku poranění není v tomto případě důležitý. Obžalovaná ani nikdo jiný totiž není stíhán proto, že by poškozené zranění způsobil. Obžalované je kladeno za vinu, že zanedbala péči o poškozenou, v důsledku čehož došlo k trvalé újmě na jejím zdraví.

30. V přípravném řízení byl vypracován znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví oftalmologie. Z jeho závěrů vyplývá, že podle prvotního vyšetření dne 10. 5. 2021 utrpěla poškozená pronikající (perforační) poranění pravého oka s výhřezem duhovky. V současné době je zranění hodnoceno jako: stav po pronikajícím (perforačním) poranění rohovky pravého oka, rohovková jizva s neovaskularizací pravého oka, pouřazový šedý zákal pravého oka, pouřazové úplné odchlípení sítnice pravého oka, úplná slepota pravého oka konzervativně ani operačně neřešitelný stav. V době od vzniku zranění dne 9. května 2021 do ošetření ve FN [obec] dne 13. srpna 2021, které probíhalo bez jakékoliv kontroly a bez odpovídající léčby, došlo k výraznému zhoršení lokálního nálezu na pravém oku. Došlo k výrazným komplikacím, které vznikají při neléčeném pronikajícím (perforačním) poraněním oka (pouřazový šedý zákal, pouřazové totální odchlípení sítnice a následující atrofie očního bulbu). Vznik zranění odpovídá mechanismu podle dostupných výpovědí a předložených lékařských zpráv. Podle výpovědí a očních vyšetření předmětné zranění vzniklo před 10. květnem 2021. Reálný je termín 9. května 2021. Uvedené zranění si nezletilá mohla způsobit sama. Vzhledem k tomu, že si nezletilá hrála s novou sadou pastelek, lze předpokládat, že k úrazu došlo píchnutím hrotem pastelky do pravého oka. V případě včasné léčby ihned po vzniku uvedeného zranění by bylo oko zachováno a byla by zachována zraková ostrost. Předmětné zranění nezletilé vyžadovalo mikrochirurgické ošetření rohovkové rány a operaci odchlípení sítnice s operací šedého zákalu. Toto specializované oční ošetření se mělo uskutečnit maximálně do deseti dnů od úrazu. Jde o závažné poranění, jehož včasné ošetření mohlo podstatně snížit trvalé následky. V době ošetření v [příjmení] nemocnici byl již nález na pravém oku nezletilé neřešitelný konzervativně ani operačně. Už návštěva na očním oddělení v [obec] byla s velkou prodlevou od úrazu. Stav oka je v současnosti vážný, ale stabilizovaný. Lze však očekávat další komplikace typu bolestivosti pravého oka, jeho atrofie a podstatné zmenšení očního bulbu. Od úrazu až do současnosti poškozená na pravé oko nevidí, což způsobuje poruchu prostorového vidění. Při léčbě ihned po vzniku zranění by bylo vidění pravým okem zachováno. Zjištěné zranění nebylo prakticky léčeno. Kdyby došlo k léčbě zranění ihned po jeho vzniku, délka léčení by trvala 2–3 měsíce. Zranění u poškozené zanechalo trvalé následky v podobě slepoty pravého oka. Kdyby došlo k léčbě zranění ihned po jeho vzniku, byly by trvalé následky zranění minimální.

31. Znalecký posudek pak byl ještě doplněn a dodatek se týkal aktuálního stavu poškozené s odstupem pěti měsíců. K tomu znalec uvedl, že v současné době je lokální nález stejný jako při podání původního znaleckého posudku dne 10. 11. 2021. Zdravotní stav je stabilizovaný, ale je to stav nezvratné slepoty pravého oka, vedoucí k atrofii a výraznému zmenšování pravého očního bulbu.

32. Znalec pak posudek osobně podal a přesvědčivě obhájil i v hlavním líčení. Doplnil, že pokud by poškozená byla operována včas, nenastaly by následky na anatomii oka. Mohlo by dojít ke

zhoršení vidění třeba o padesát procent. Zopakoval také, že nepřicházela v úvahu jiná léčba než operativní.

33. Lze tedy uzavřít, že obžalovaná svým jednáním naplnila po subjektivní i objektivní stránce všechny zákonné znaky zločinu těžkého ublížení na zdraví dle § 145 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, když jinému úmyslně způsobila těžkou újmu na zdraví a čin spáchala na dítěti mladším patnácti let.

34. Podle § 122 odst. 2 trestního zákoníku se těžkou újmou na zdraví rozumí vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění, a za těchto podmínek lze za těžkou újmu na zdraví považovat případy vyjmenované pod písmeny a) až i) § 122 odst. 2 trestního zákoníku. Za poškození důležitého orgánu ve smyslu ustanovení § 122 odst. 2 písm. e) trestního zákoníku se jednoznačně považuje takové porušení některého z tělesných orgánů, při němž vzniká nebezpečí pro život nebo jiný závažný déletrvajíc nebo trvalý následek. Za právě uvedených podmínek mezi poškození důležitého orgánu je možno zařadit i ztrátu vidění na jednom oku, půjde-li o závažný déletrvajíc nebo trvalý stav. Ve smyslu právě uvedeného může být, pokud jde o poranění oka, za poškození důležitého orgánu, tedy těžkou újmou na zdraví ve smyslu tohoto ustanovení, považována celková ztráta vidění jednoho oka, což je případ, který nastal u poškozené. Navíc z provedených důkazů je patrné, že ztráta čivosti jednoho oka může způsobit v budoucnu i vážné postižení oka druhého.

35. Prokázaná těžká újma na zdraví poškozené vznikala nepochybně v příčinné souvislosti s jednáním, resp. opominutím obžalované. Ta, ač opakovaně a srozumitelně poučena o závažnosti poranění, o naléhavosti odborné lékařské péče a o možnostech jejího zajištění, se k dalšímu vyšetření a operačnímu zákroku s poškozenou nedostavila. Přitom je jasně prokázané, že při včasné odborné péči by k uvedenému následku nedošlo o zrak na pravém oku by byl zachován, byť možná zhoršený.

36. Jednu ze základních podmínek trestní odpovědnosti představuje jednání pachatele. Základními formami jednání jsou konání (jednání komisivní) a opomenutí (jednání omisivní). Komisivní i omisivní forma jednání je myslitelná jak v úmyslné, tak v nedbalostní podobě. Trestné činy lze spáchat buď konáním, opomenutím (nekonáním) nebo obojím. V případě komisivních deliktů je jednání pachatele vymezeno pozitivními znaky poukazem na to, co pachatel konal, tj. že něco konkrétního činil. U omisivních deliktů je tomu naopak, neboť jednání pachatele je vymezeno negativními znaky poukazem na to, co pachatele nekonal, ač byl povinen k určité činnosti.

37. Skutkovou podstatu zločinu těžkého ublížení na zdraví, kde znakem charakterizujícím objektivní stránku trestného činu je nejen konání (opominutí), ale i změna na hmotném předmětu útoku nebo nebezpečí takové změny (účinek), lze naplnit jak konáním, tak i opomenutím. Zločin těžkého ublížení na zdraví, byl-li spáchán opomenutím (nekonáním), je v nauce označován jako tzv. nepravý omisivní delikt. Problém nepravých omisivních deliktů záleží v tom, které opomenutí lze postavit na roveň konání, poněvadž nikoli každé opomenutí má přibližně stejnou závažnost jako konání. V této souvislosti nelze pominout ustanovení § 112 trestního zákoníku, které výslovně vymezuje, v jakých případech může být trestní odpovědnost založena právě v důsledku opomenutí (nekonání) pachatele, a to prostřednictvím specifikace zdrojů tzv. zvláštní povinnosti konat, při jejímž porušení může pachatel odpovídat ve stejném rozsahu jako v případě aktivního konání. Omisivní jednání nikterak nepředurčuje formu zavinění, neboť k opomenutí může dojít jak úmyslně, tak z nedbalosti. Pojem opomenutí navozuje nesprávně dojem, že jde o nedbalostní formu zavinění, což samozřejmě nemusí být pravda.

38. Trestné činy, k jejichž spáchání se vyžaduje i změna na hmotném předmětu útoku, tedy účinek, a u nichž nestačí jen porušení obecné povinnosti konat, jsou-li spáchány opomenutím, se označují jako tzv. nepravé omisivní delikty (tzv. výsledkové omisivní delikty). Jinak řečeno, ve skutkové podstatě těchto deliktů je následek trestného činu určen tím, že pachatel něco způsobí jako výsledek svého jednání. Například u trestného činu těžkého ublížení na zdraví přivodí těžkou újmu, tedy výsledkem je způsobení těžké újmy na zdraví (§ 122 odst. 2 trestního zákoníku), a tento výsledek

může nastat jak konáním, tak opomenutím. Jde o trestné činy, které zásadně mohou být spáchány jak konáním, tak opomenutím. Jejich spáchání formou opomenutí však nebude přicházet do úvahy v případech, kde je ve skutkové podstatě trestného činu konkretizováno jednání pachatele tak, že ze zákonné konstrukce je vyloučeno jednání formou opomenutí.

39. Opomenutí je pak na základě § 112 postaveno na roveň konání, jestliže pachatel nevykonal to, co bylo jeho právní povinností, tedy pouze při porušení zvláštní povinnosti konat. Nestačí porušení povinnosti vyplývající pouze z morálních pravidel, například z pravidel občanského soužití.

40. Zvláštní povinnost konat, která podle § 112 trestního zákoníku zakládá trestní odpovědnost za nepravé omisivní delikty, respektive za způsobení následku (účinku), je třeba odlišit od obecné povinnosti konat vyplývající přímo z příkazu obsaženého v trestním zákoníku. Pro pachatele jemu adresovaná zvláštní povinnost může vyplývat mimo jiné také z jiného právního předpisu. S ohledem na zásadu zákonnosti trestního práva může zvláštní povinnost konat vyplývat jen ze zákona nebo z jiného právního předpisu vydaného na základě zákona.

41. V daném případě je třeba učinit závěr, že jednání obžalované má formu omisivního jednání a její povinnost konat je možno dovozovat nejen z jejího nebezpečného jednání, ale i z právního předpisu, a to § 858 občanského zákoníku (tj. zákona č. 89/2012 Sb.) o rodičovské odpovědnosti. Podle § 858 občanského zákoníku rodičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, které spočívají zejména v odpovědnosti za zdraví (návštěva lékařů, rozhodování o lékařských výkonech, očkování...), vývoj dítěte po stránce fyzické, zázemí domova (bezpečné a klidné místo, kde se dítě cítí dobře).

42. Nyní je tedy třeba se zabývat otázkou formy zavinění obžalované, vztahující se ke škodlivému následku (účinku) jejího činu, tedy k těžké újmě na zdraví. Obecně platí, že trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem (§ 15 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku), nebo b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn (§ 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku). Podle § 15 odst. 2 trestního zákoníku srozuměním se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.

43. V omisivní fázi jednání obžalované spočívající v nezajištění nezbytných pečovatelských aktivit a nezabezpečení potřebné odborné lékařské pomoci pro nezletilou dceru shledal soud zavinění ve formě nepřímého (eventuálního) úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku. Podstatná pro posouzení věci je skutečnost, že obžalovaná pro odvrácení následků svého prvotního ohrožujícího konání a tím i záchranu pravého oka své čtyřleté dcery nic neudělala, přestože k takovému konání byla důrazně vyzývána a měla k tomu více než dostatek prostoru. Je-li teoretickou definicí srozumění ve smyslu § 15 odst. 2 trestního zákoníku, že pachatel nepočítal s žádnou konkrétní okolností, která by mohla zabránit následku, který si představoval jako možný, a to ať už by šlo o jeho vlastní zásah, nebo zásah někoho jiného, pak tato je na posuzovanou trestní věc velmi přílehlavá. Obžalovaná opravdu nejenže nemohla počítat s žádnou okolností, která by mohla slepotě pravého oka její dcery, tedy poškození důležitého orgánu zabránit, ale v podstatě tyto okolnosti svou nečinností, nekonáním sama vyloučila, když po dobu několika týdnů, resp. měsíců zůstala zcela pasivní a na hrozící nebezpečí neupozornila ani nikoho jiného, kdo by mohl nějakým způsobem konat, ba právě naopak nabízenou pomoc ze strany příbuzného ponechala bez reakce. Přitom žádnou jinou eventualitu odvrácení škodlivého následku, na kterou by se dalo jakkoli (přiměřeně či nepřiměřeně) spoléhat, si v konkrétním případě nelze realisticky představit. Tu totiž nemohly zajistit ani opakované návštěvy ambulantních lékařů, protože efektivní léčení nebylo ani v ambulantních podmínkách možné. Na straně obžalované tak lze shledat shora popsany aktivní volní vztah ke způsobení následku relevantního pro trestní právo, tj. srozumění s těžkou újmou způsobenou nezletilé poškozené.

44. Při rozhodování o trestu vycházel soud ze všech skutečností, uvedených v § 39 odst. 1, 2, 3 trestního zákoníku.

45. Obžalované nepochybně polehčuje předchozí řádný život. V minulosti nebyla odsouzena pro trestnou činnost, postížena pro přešůpek ani jiný správní delikt. Jiné polehčující okolnosti soud nezjistil. Na druhé straně soud neshledal ani okolnosti přitěžující. K obžalované bylo dále zjištěno, že je nyní na rodičovské dovolené, má dvě nezletilé děti, je svobodná, ale žije v úplné rodině s druhem. Soud přihlédl dále k okolnostem případu. Je jasné, že trestná činnost se odehrála v jakýchsi dvou, opakujících se fázích, kdy obžalovaná opakovaně nedbala naléhavých pokynů lékařů. Nutno tak zohlednit samotný věk poškozené, kdy jí obžalovaná svým jednáním výrazně zkomplikovala budoucí život. I tak hodnotí soud možnost resocializace obžalované jako příznivou.

46. S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud považuje za odpovídající trest odnětí svobody při spodní hranici zákonné trestní sazby (v trestní sazbě 5 – 12 let). Pro jeho výkon byla zařazena do věznic s ostrahou, neboť u ní nebyly splněny konkrétní podmínky pro zařazení do věznic se zvýšenou ostrahou, uvedené v § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku.

47. K trestnímu řízení se řádně a včas připojila poškozená [příjmení] zdravotní pojišťovna s regresním nárokem na náhradu škody za léčení poškozeného. Svůj nárok doložila příslušnými doklady o úkonech zdravotní péče. Soud došel k závěru, že takto způsobená škoda je v příčinné souvislosti s jednáním obžalovaného a proto mu byla uložena povinnost ji uhradit. Kromě samotného základního nároku byl pojišťovně přiznán i úrok z prodlení.

48. Podle § 1970 občanského zákoníku po dlužníkovi, který je v prodlení se splácením peněžitého dluhu, může věřitel, který řádně splnil své smluvní a zákonné povinnosti, požadovat zaplacení úroku z prodlení, ledaže dlužník není za prodlení odpovědný. Výši úroku z prodlení stanoví vláda nařízením; neujedná-li strany výši úroku z prodlení, považuje se za ujednanou výše takto stanovená. Od 1.1.2014 jsou úroky z prodlení stanoveny prováděcím nařízením k občanskému zákoníku č. 351/2013 Sb. Toto prováděcí nařízení bylo sice novelizováno od 1.1.2018, ale úprava úroků z prodlení nijak změněna nebyla. Podle § 2 tohoto nařízení výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8 procentních bodů. Přitom repo sazba české národní banky pro druhé pololetí 2022 činí 7%. Úrok z prodlení tedy činí 15% a obžalované byla stanovena povinnost jej platit od 7. 9. 2022. Dne 5. 9. 2022 se na počátku hlavního líčení dozvěděla o nároku poškozeného, druhý den byla povinna platit škodu a další den se dostala do prodlení.

49. K trestnímu řízení se pak řádně a včas připojila i samotná poškozená prostřednictvím svého opatrovníka s nárokem na náhradu nemajetkové újmy ve výši 1.424.440 Kč. Nemajetkové újma měla spočívat ve ztížení společenského uplatnění. Předpokladem stanovení takové nemajetkové újmy je prokázání její výše. To lze učinit pouze znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví. Je ovšem plně na poškozené, aby tento posudek opatřila a předložila soudu.

50. Adhezní řízení (řízení o náhradě škody či nemajetkové újmy) je v českém právním řádu vnímáno jako občanskoprávní prvek v trestním řízení, který umožňuje poškozenému domoci se na pravomocně odsouzeném pachateli zaplacení majetkové škody či náhrady nemajetkové újmy, kterou v důsledku jeho trestného jednání utrpěl, již v trestním řízení. Z hmotněprávního hlediska však jde o závazkové občanskoprávní vztahy, „obligationes ex delicto“, které se i v trestním řízení řídí procesními zásadami uvedenými v občanském soudním řádu. Jde tedy o řízení návrhové, kde důkazní břemeno nese strana žalující; tou je v adhezním řízení poškozený. Trestní soud je zde povinen pouze provést ty důkazy, které mu poškozený předloží, popř. vyžádat si a následně provést ty důkazy, které poškozený navrhne, a to za předpokladu že rozsah tohoto dokazování není nad rámec trestního řízení, jehož prioritou je rozhodnutí o vině a trestu a o případných ochranných opatřeních.

51. V tomto případě však znalecký posudek soudu předložen nebyl a poškozená opakovaně navrhovala o něj doplnit dokazování. Tedy požadovala v tomto směru iniciativu. Takové doplnění dokazování by však významně přesáhlo rámec trestního řízení a prodloužilo jeho délku. Poškozená byla opakovaně na tuto skutečnost upozorněna včetně toho, že může požádat, aby soud rozhodl, že případné náklady na zpracování takového posudku ponese stát (§ 151a odst. 1 trestního řádu).

52. Protože však znalecký posudek soudu předložen nebyl, muselo být rozhodnuto o odkázání poškozené na řízení ve věcech občanskoprávních.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do 8 dnů od doručení jeho opisu ke Krajskému soudu v Plzni. O tomto odvolání bude rozhodovat Vrchní soud ČR v Praze.

Státní zástupce může odvoláním napadnout rozsudek pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to i v neprospěch obžalovaného, poškozený může podat odvolání toliko v případě, že uplatnil nárok na náhradu škody, a to pro nesprávnost výroku o náhradě škody, zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci. Obžalovaný má právo podat odvolání pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká. Všechny shora uvedené oprávněné osoby mohou napadat rozsudek také proto, že výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházející rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí. Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh. Státní zástupce může ve prospěch obžalovaného podat odvolání i proti jeho vůli, stejně tak proti vůli obžalovaného, jenž je zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo jeho způsobilost k právním úkonům je omezena, může za něho v jeho prospěch podat odvolání též jeho zákonný zástupce a jeho obhájce. Ve prospěch mladistvého obžalovaného může i proti jeho vůli podat odvolání i orgán pověřený péčí o mládež, kterému lhůta k podání opravného prostředku běží samostatně.

Odvolání musí být ve lhůtě shora uvedené nebo v další lhůtě 5 dnů k tomu stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně také odůvodněno tak, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Poškozený má možnost požádat o vyrozumění o konání veřejného zasedání o podmíněném propuštění obžalovaného z trestu odnětí svobody. Žádost poškozený podává soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Plzeň 20. října 2022

Mgr. Tomáš Bouček
předseda senátu